

Sygn. akt I Ca 327/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 sierpnia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Iwona Podwójniak

Sędziowie SSO Joanna Składowska

SSR del. Hanna Świdarska

Protokolant sekretarz sądowy Elwira Kosieniak

po rozpoznaniu w dniu 24 sierpnia 2016 roku w Sieradzu

na rozprawie sprawy

z powództwa M. G.

przeciwko Skarbowi Państwa – Szefowi (...) Zarządowi (...) w B.

o ochronę naturalnego środowiska człowieka

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Łasku

z dnia 14 kwietnia 2016 roku, sygnatura akt I C 374/12

I. zmienia zaskarżony wyrok w punktach 1 i 3 w ten sposób, że punktowi 1. nadaje brzmienie: „zasądza od pozwanego Skarbu Państwa – Szefa (...) Zarządu (...) w B. na rzecz powódki M. G. kwotę 32739 (trzydzieści dwa tysiące siedemset trzydzieści dziewięć) złotych, w tym od kwoty 11000 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 26 kwietnia 2012 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty oraz od kwoty 21739 (dwadzieścia jeden tysięcy siedemset trzydzieści dziewięć) złotych z ustawowymi odsetkami od 26 września 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku i ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty”, a w punkcie 3. kwotę 6775 złotych obniża do kwoty 4375 (cztery tysiące trzysta siedemdziesiąt pięć) złotych;

II. oddala apelację w pozostałej części;

III. znosi wzajemnie między stronami koszty postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I Ca 327/16

UZASADNIENIE

Po ostatecznym sprecyzowaniu żądania powódka M. G. dochodziła odszkodowania w kwocie 32 739 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 25 kwietnia 2012 roku do dnia zapłaty.

Pozwany Skarb Państwa-Szef (...) Zarządu (...) w B. nie uznał powództwa.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 14 kwietnia 2016 roku Sąd Rejonowy w Łasku zasądził od pozwanego Skarbu Państwa-Szefa (...) Zarządu (...) w B. na rzecz powódki M. G. kwotę 32 739 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 26 kwietnia 2012 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku, a od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty z ustawowymi odsetkami za opóźnienie (pkt 1), oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt 2), zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 6 775 zł z tytułu kosztów procesu (pkt 3) oraz nakazał pobrać na rzecz Skarbu Państwa-Sądu Rejonowego w Łasku od pozwanego kwotę 9 620,48 zł tytułem zwrotu kosztów związanych z opiniami biegłych tymczasowo pokrytych z funduszu Skarbu Państwa (pkt 4).

Rozstrzygnięcie zapadło po następujących ustaleniach i wnioskach.

Powódka M. G. jest właścicielką działek nr (...) (...), położonych w miejscowości M., gmina Ł. o łącznej pow. 2,6400 ha.

W piśmie z 10 kwietnia 2012 roku powódka zgłosiła (...) Zarządowi (...) w B. oparte na treści art. 129 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska w zw. z uchwałą Nr(...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 9 lutego 2010 roku żądanie naprawienia szkody poprzez zapłatę tytułem zmniejszenia wartości nieruchomości oraz tytułem właściwego klimatu akustycznego kwoty łącznej 580 000 zł, tj. tytułem zmniejszenia wartości nieruchomości kwoty 280 000 zł i tytułem kosztów zapewnienia właściwego klimatu akustycznego kwoty 300 000 zł do 25 kwietnia 2012 roku. Pozwany nie uznał roszczenia.

Gmina Ł., na terenie której usytuowane są nieruchomości stanowiące własność powódki nie posiada aktualnego planu zagospodarowania przestrzennego. Na dzień wejścia w życie uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...) w Gminie Ł. opracowane było studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przyjęte uchwałą Rady Gminy. Studium to przewidywało sukcesywną zmianę wsi M. oraz przylegających do niej terenów z nastawieniem na rozwój strefy związanej z lotniskiem. W uchwale nr (...) z dnia 9 lutego 2010 roku obszar ograniczonego użytkowania został podzielony na dwa obszary oznaczone symbolami A i B; podobszar A, którego granicę wewnętrzną wyznacza granica terenu lotniska, zewnętrzną natomiast wyznacza izolinia równoważnego poziomu dźwięku A dla pory nocy (przedział czasu od godz. 22.00 do 6.00) wyrażonego wskaźnikiem hałasu L A (...) = 50 dB, podobszar B, którego granicę wewnętrzną wyznacza izolinia równoważnego poziomu dźwięku A dla pory nocy, wyrażonego wskaźnikiem hałasu L A (...) = 50 dB, zewnętrzną granicę podobszaru B wyznacza izolinia równoważnego poziomu dźwięku A dla pory nocy wyrażonego wskaźnikiem hałasu L A (...) = 45 dB.

Uchwała Sejmiku Wojewódzkiego wprowadza ograniczenia zarówno w zakresie przeznaczenia terenu, jak też sposobu korzystania, a także określa wymagania techniczne, jakim powinny odpowiadać budynki. Zakres tych regulacji zawarty został w § 8 -11 uchwały.

Stanowiąca własność M. G. nieruchomość znajduje się w podobszarze A oraz B. W podobszarze A położona jest w całości działka nr (...) o pow. 1,0900 ha, stanowiąca grunty orne oraz zabudowane siedlisko. Działka nr (...) o pow. 0,3500 ha, stanowiąca grunty orne częściowo znajduje się w podobszarze A (południowa część działki), częściowo w podobszarze B (północna część działki). Nieobjęta pozwem działka nr (...) w całości znajduje się w podobszarze B. Działki nr (...) znajdują się naprzeciwległe przy asfaltowej drodze gminnej łączącej się z drogą wojewódzką nr (...). W głębi w kierunku północnym za działką nr (...) znajduje się działka nr (...), tworząc z pozostałymi działkami pas gruntu o długości około 590 m. W sąsiedztwie od strony południowej znajduje się lotnisko, natomiast wzdłuż drogi gminnej występuje zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa, a dalej użytki rolne oraz grunty leśne. Na terenie działki nr (...) znajduje się murowany budynek mieszkalny, murowana stodoła kryta papą oraz murowane budynki gospodarcze i garażowy.

Współczynnik utraty wartości nieruchomości usytuowanych w podobszarze A wynosi 9,9 % a usytuowanych w podobszarze B wynosi 6,9 %. W związku z usytuowaniem nieruchomości w strefie ograniczonego użytkowania następuje utrata wartości nieruchomości, niezależnie od szkody związanej z kosztami rewitalizacji akustycznej budynku mieszkalnego.

Wartość rynkowa działki nr (...) objętej ograniczeniami związanymi z usytuowaniem jej w strefie ograniczonego użytkowania bez uwzględnienia położenia jej w tej strefie, ustalona w podejściu porównawczym i określona w oparciu o średnią arytmetyczną skorygowanych cen transakcyjnych wynosi 129 400 zł. Utrata wartości rynkowej nieruchomości ustalona w oparciu o wskaźnik odnoszący się do nieruchomości usytuowanych w strefie A wynoszący 9,9 % zamyka się kwotą 12 800 zł (129 400 zł x 9,9 %). Wartość rynkowa działki nr (...) objętej ograniczeniami związanymi z usytuowaniem jej w strefie ograniczonego użytkowania bez uwzględnienia położenia jej w tej strefie, ustalona jako różnica pomiędzy wartością rynkową gruntów z możliwością zabudowy mieszkaniowo-usługowej i zagrodowej oraz bez takiej możliwości zamyka się kwotą 12 100 zł, co łącznie daje kwotę 24 900 zł.

Izolacyjność akustyczna budynku mieszkalnego powódki nie jest wystarczająca dla zapewnienia odpowiedniego klimatu akustycznego. Spełnienie wymogów wynikających z uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...) dotyczących izolacyjności akustycznej przegród zewnętrznych budynku powódki wymaga wymiany 3 okien na okna o podwyższonej izolacyjności akustycznej. W celu poprawy komfortu cieplnego przy zamkniętych oknach w okresach występowania hałasu lotniczego zalecono zainstalowanie wentylatorów sufitowych w trzech pokojach.

Koszty związane z zapewnieniem spełnienia wymagań akustycznych budynku mieszkalnego wyniosłyby 7 839 zł.

Mając powyższe na uwadze sąd pierwszej instancji wskazał, że podstawę prawną żądania powódki stanowi art. 129 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska.

W art. 129 - 136 ustawy jak wyżej ustawodawca uregulował samodzielne podstawy odpowiedzialności odszkodowawczej związanej z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości oraz z utworzeniem obszaru ograniczonego użytkowania. Przesłankami tej odpowiedzialności są: wejście w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego powodującego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości, szkoda poniesiona przez właściciela nieruchomości, jej użytkownika wieczystego lub osobę, której przysługuje prawo rzeczowe do nieruchomości i związek przyczynowy między wprowadzonym ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości a szkodą.

Z art. 129 ust. 2 ustawy wynika, iż szkodą jest także zmniejszenie wartości nieruchomości, co koresponduje z pojęciem straty w rozumieniu art. 361 § 2 k.c., przez którą rozumie się m. in. zmniejszenie aktywów. Obniżenie wartości nieruchomości stanowi przy tym wymierną stratę, niezależnie od tego czy właściciel ją zbył, czy też nie zamierza podjąć w tym kierunku żadnych działań, nieruchomość jest bowiem dobrem o charakterze inwestycyjnym.

Według art. 129 ust. 2 ustawy właściciel może żądać odszkodowania za poniesioną szkodę (w tym zmniejszenie wartości nieruchomości) „w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości”, przy czym ograniczeniem tym jest także ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania.

W związku z ustanowieniem obszaru ograniczonego użytkowania pozostaje nie tylko obniżenie wartości nieruchomości, będące następstwem ograniczeń przewidzianych bezpośrednio w treści aktu prawnego o utworzeniu obszaru (zwłaszcza dotyczących ograniczeń zabudowy), lecz także obniżenie wartości nieruchomości wynikające z tego, że wskutek jego wejścia w życie dochodzi do zawężenia granic własności (art. 140 k.c. w zw. z art. 144 k.c.) i tym samym ścieśnienia wyłącznego władztwa właściciela względem nieruchomości położonej na obszarze ograniczonego użytkowania. O ile bowiem właściciel przed wejściem w życie uchwały Sejmiku mógł żądać zaniechania immisji (hałasu) przekraczającej standard ochrony środowiska, o tyle w wyniku ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania możliwości takiej został pozbawiony. Inaczej mówiąc, szkodą podlegającą naprawieniu na podstawie art. 129 ust. 2 ustawy jest także obniżenie wartości nieruchomości wynikające z faktu, iż właściciel nieruchomości będzie musiał znosić dopuszczalne na tym obszarze immisje (np. hałas). Skutkiem wejścia w życie uchwały Sejmiku jest nie tylko konieczność poddania się przewidzianym w nim wprost ograniczeniom – niekiedy mogą być one dla właścicieli nieistotne – ale także konieczność znoszenia immisji przekraczających standard jakości środowiska, którym – w braku uchwały Sejmiku – właściciel mógłby się przeciwstawić jako działaniom bezprawnym w świetle art. 174 ust. 1 ustawy.

Z dniem 11 kwietnia 2010 roku na mocy uchwały Sejmiku Województwa (...) został utworzony obszar ograniczonego użytkowania lotniska wojskowego Ł. i położone w M., gmina Ł. działki nr (...) (w całości) oraz część działki nr (...), stanowiące własność powódki znalazły się w strefie A tego obszaru. Z uwagi na położenie wymienionych wyżej nieruchomości w strefie ograniczonego użytkowania powódka utraciła możliwość przeznaczenia przedmiotowych działek pod zabudowę mieszkaniową, a ponadto zmuszona jest znosić powszechnie znany niekorzystny wpływ hałasu na zdrowie, a także zmuszona jest godzić się na brak możliwości zachowania odpowiedniego komfortu akustycznego warunkującego spełnienie przez nieruchomości o charakterze mieszkaniowym funkcji, do których są przeznaczone (tj. miejsce wypoczynku, relaksu, nauki itp.).

Wprowadzenie uchwały Nr (...) Sejmiku Województwa (...) spowodowało zmianę możliwości zagospodarowania nieruchomości powódki. Wejście w życie uchwały spowodowało utratę możliwości zabudowy mieszkaniowej na nieruchomościach położonych w obszarze strefy A.

Przeloty statków powietrznych i działania naziemne lotniska są przyczyną ponadnormatywnego hałasu oddziałującego na nieruchomości sąsiednie z lotniskiem, czego skutkiem jest spadek ich wartości. Ubytek wartości nieruchomości dotyczy nieruchomości gruntowych zabudowanych budynkami mieszkalnymi, natomiast nie dotyczy gruntów rolnych czy nieruchomości zabudowanych o charakterze komercyjnym.

Ubytek wartości rynkowej wskazanej nieruchomości w wyniku wejścia w życie uchwały Sejmiku Wojewódzkiego Nr (...) z dnia 9 lutego 2010 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania lotniska wojskowego Ł. został potwierdzony opinią biegłego rzeczoznawcy K. N. i wyniósł (według stanu na kwiecień 2010 roku i cen na lipiec 2015 roku) 24 900 zł.

Ustalenia dokonane w niniejszej sprawie potwierdziły także konieczność wykonania prac związanych z zapewnieniem właściwej izolacyjności akustycznej pomieszczeń mieszkalnych, znajdujących się w budynkach położonych w strefie ograniczonego użytkowania. W uchwale Sejmiku Województwa (...) wprowadzono wymagania techniczne, jakim powinny odpowiadać zlokalizowane na terenie obszaru ograniczonego użytkowania istniejące budynki. Wskazano, że w budynkach istniejących należy zastosować zabezpieczenia zapewniające izolacyjność ścian zewnętrznych, okien i drzwi w ścianach zewnętrznych dachów i stropodachów zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi izolacyjności akustycznej elementów budowlanych. Z uwagi na przekroczenie dozwolonych poziomów hałasu w środowisku określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku spowodowanych funkcjonowaniem samolotów zlokalizowanych na terenie lotniska wojskowego w Ł., dochodzi do przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w pomieszczeniach. Poziom hałasu wywoływany przez samoloty wojskowe jest niezwykle dotkliwy dla organizmów żywych. Prace mające na celu zapewnienie właściwego klimatu akustycznego wewnątrz budynków są konieczne w celu przywrócenia możliwości komfortowego korzystania z nieruchomości budowlanych. Na podstawie art. 136 ust. 3 w zw. z art. 129 ustawy szkoda z tytułu wprowadzenia obszaru ograniczonego użytkowania obejmuje również koszt dostosowania budynków do wymagań technicznych.

Niezbędny zakres robót budowlanych celem zapewnienia właściwej izolacyjności akustycznej pomieszczeń i prawidłowej wentylacji budynku mieszkalnego stanowiącego własność powódki wynosi 7 839 zł.

Biorąc pod uwagę powyższe należało zasądzić na rzecz powódki M. G. kwotę 32 739 zł.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. W związku ze zmianą przepisu art. 481 § 2 k.c., która weszła w życie od dnia 1 stycznia 2016 roku, zasądzono odsetki ustawowe od dnia wymagalności roszczenia (26 kwietnia 2012 roku) do dnia 31 grudnia 2015 roku i odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty.

W pozostałym zakresie powództwo oddalono.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu.

Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika procesowego powódki określono w oparciu o § 6 pkt 5 w. zw. z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa, które łącznie wyniosły 4 817 zł. Zdaniem Sądu Rejonowego wskazana kwota jest adekwatna do nakładu pracy poniesionego przez pełnomocnika powódki w niniejszej sprawie, czego odzwierciedleniem jest nie tylko wielość odbytych rozpraw, ale i ilość sporządzonych w toku postępowania opinii biegłych oraz pism procesowych sporządzonych przez pełnomocnika powódki.

Stosownie do art. 113 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 98 k.p.c. Sąd obciążył pozwanego obowiązkiem zwrotu wydatków, tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa w związku z opiniami biegłych sądowych.

Apelację złożył pozwany. Zaskarżył wyrok w części, w zakresie pkt 1 i pkt. 3

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. niewłaściwe zastosowanie art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 363 § 2 k.c. w zw. z art. 129 ust. 2 p.o.ś. i art. 136 ust. 3 p.o.ś., wykładanych w świetle art. 316 § 1 k.p.c., poprzez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że odsetki od pieniężnego świadczenia odszkodowawczego, przewidzianego w art. 129 ust. 2 p.o.ś. należą się od daty wcześniejszej niż data wyrokowania oraz niewłaściwe zastosowanie art. 455 k.c. przez przyjęcie, że niezwłocznie po wezwaniu do zapłaty Skarb Państwa powinien spełnić świadczenie pieniężne na rzecz powódki w wysokości ustalonej znacznie później przez Sąd Rejonowy w Łasku według cen z daty wyrokowania.

Podnosząc powyższe, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy, poprzez zastąpienie w pkt 1 zaskarżonego wyroku daty „26 kwietnia 2012 r.” datą „14 kwietnia 2016 r.” oraz zmianę rozstrzygnięcia w przedmiocie przyznania powódce kosztów procesu poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kwoty 2 417,00 zł i oddalenie roszczenia w pozostałym zakresie. Ponadto skarżący wnioskował o zasądzenie od powódki kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych prawem.

W uzasadnieniu skarżący wskazał, że Sąd pierwszej instancji wadliwie zasądził na rzecz powódki odsetki ustawowe, określając początek ich naliczania na dzień złożenia pozwu.

Powódka domagała się zasądzenia w niniejszym postępowaniu dwóch roszczeń odszkodowawczych: opartego o art. 129 ust. 2 p.o.ś., a także opartego o art. 136 ust. 3 p.o.ś. Rozmiar szkody został w niniejszym postępowaniu ustalony w oparciu o przeprowadzone dowody z opinii biegłych, w tym opinii biegłego K. N., doręczonej pozwanemu w dniu 16 września 2015 roku. Opinia zaś została wydana w oparciu o wysokość cen obowiązujących w momencie jej sporządzania. Okoliczności faktyczne, do których wykazania zmierzała przedmiotowa opinia, posłużyły więc Sądowi Rejonowemu w Łasku do określenia rozmiaru szkody, w oparciu o stan sprawy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy. Skoro Sąd przy ustaleniu rozmiaru szkody powódki oparł się na wspomnianej opinii biegłego, to przyjął on za nim, że jej ustalenia dokonano w oparciu o aktualne ceny. Tym samym, zgodnie z art. 363 § 2 k.c. oraz art. 316 § 1 k.p.c., momentem ustalenia odszkodowania w niniejszym postępowaniu, był dzień wyrokowania. Podkreślenia bowiem wymaga okoliczność, że odszkodowanie obliczone według cen z daty jego ustalenia, którą jest z reguły data orzekania, staje się wymagalne dopiero z datą wyrokowania i dopiero od niej dłużnik pozostaje w opóźnieniu uzasadniającym zapłatę odsetek.

Podkreślenia wymaga okoliczność, że rozmiar szkody, jako jurydyczna przesłanka, został ustalony dopiero w dacie wyrokowania, wobec zaistnienia której pozwany mógł dopiero popaść w opóźnienie ze spełnieniem ostatecznie ustalonego świadczenia. Zasądzenie odsetek od roszczenia, którego wysokość ustalono w trakcie procesu (a dokładniej w chwili zamknięcia rozprawy) – w myśl art. 363 § 2 k.c. i art. 316 § 1 k.p.c. – od dnia doręczenia wezwania do zapłaty, skutkuje niedopuszczalną a priori podwójną kompensacją szkody powódki. Wspomniane rozwiązanie z art. 363 § 2 k.c. pełni bowiem tę samą funkcję gospodarczą co odsetki za opóźnienie.

Dopiero w chwili wyrokowania dłużnik dowiadyuje się o wysokości swojego długu i dopiero od tej daty można mówić o pozostawaniu przez niego w opóźnieniu. Tym samym nie można przyjąć, że niezwłocznie po wezwaniu do zapłaty Skarb Państwa powinien spełnić świadczenie pieniężne na rzecz powódki w wysokości ustalonej kilka lat później przez Sąd Rejonowy w Łasku według cen z daty wyrokowania.

Sąd pierwszej instancji naruszył także art. 455 k.c. przez przyjęcie, że niezwłocznie po wezwaniu do zapłaty Skarb Państwa powinien spełnić świadczenie pieniężne w wysokości ustalonej znacznie później przez Sąd według cen z daty wyrokowania.

Dalej skarżący wskazał, że nawet gdyby nie zgodzić się z powyższymi wywodami, należy z ostrożności wskazać, że początkową datą biegu odsetek ustawowych w niniejszej sprawie nie może być data wcześniejsza niż data doręczenia opinii biegłego N. pozwanemu (co nastąpiło w dniu 16 września 2015 roku). Podał, że w tym duchu wypowiedział się ostatnio również Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 19 kwietnia 2016 r., sygn. akt I ACa 1522/15.

Następnie skarżący podniósł, że zaskarżanym wyrokiem Sąd pierwszej instancji zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 6 775,00 zł tytułem kosztów procesu. Nie zachodzą przesłanki uzasadniające przyznanie zwiększonych kosztów zastępstwa procesowego. Niniejsza sprawa nie ma charakteru szczególnego jest jedną z dziesiątek spraw prowadzonych o odszkodowanie z tytułu utraty wartości nieruchomości na skutek utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania lotniska w Ł., w których zastępstwa procesowe strony wykonywane jest przez mec. Z. H.. Sprawy prowadzone są według określonego schematu działania obu pełnomocników, są powtarzalne i nieomal identyczne we wszystkich postępowaniach. Przedmiot postępowania jest również tożsamy we wszystkich postępowaniach, stąd brak jest podstaw do przyznania zwiększonych kosztów zastępstwa procesowego w sprawie.

Powódka wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja jest uzasadniona jedynie w części.

W pierwszym rzędzie wskazać należy, że nie ma racji skarżący podnosząc, że sąd pierwszej instancji naruszył powołane w apelacji przepisy prawa materialnego poprzez zasądzenie odsetek od świadczenia z tytułu odszkodowania od daty wcześniejszej niż data wyrokowania.

Mianowicie dłużnik odpowiedzialny za wyrównanie szkody pozostaje w opóźnieniu z zapłatą świadczenia bezterminowego jakim jest odszkodowanie za wyrządzoną szkodę na zasadach ogólnych, tj. od dnia wezwania go przez poszkodowanego do spełnienia świadczenia (art. 455 k.c.). Od tego momentu wierzyciel ma zatem prawo żądać odsetek ustawowych za opóźnienie na podstawie art. 481 k.c. Dotyczy to także odszkodowań dochodzonych w oparciu o przepisy art. 129 ust. 2 oraz art. 136 ust. 3 ustawy – Prawo ochrony środowiska.

Obowiązany do wypłaty odszkodowania może pozostawać w tak rozumianym opóźnieniu obowiązku wyrównania szkody, której wysokość jest znana w dacie wezwania, choćby została ona ustalona dopiero w okresie późniejszym, w tym w wyniku postępowania sądowego. Dłużnik popada w opóźnienie, jeśli nie spełnia świadczenia pieniężnego w terminie, w którym stało się ono wymagalne, także wtedy, gdy kwestionuje istnienie lub wysokość świadczenia.

W niniejszej sprawie dłużnik został wezwany do zapłaty odszkodowania pismem doręczonym pozwanemu w dniu 11 kwietnia 2012 roku. Wierzycielka wyznaczyła termin spełnienia świadczenia do dnia 25 kwietnia 2012 roku. Dłużnik pozostawał zatem w opóźnieniu od dnia 26 kwietnia 2012 roku.

W ocenie Sądu Okręgowego, zasądzając odsetki ustawowe od dnia 26 kwietnia 2012 roku sąd pierwszej instancji co do zasady nie dopuścił się naruszenia art. 363 § 2 k.c.

Pozwany co najmniej od daty doręczenia mu wezwania do zapłaty miał możliwość dokonać we własnym zakresie oszacowania odszkodowania i jego wypłaty, a nie czekać biernie na rozstrzygnięcie sądu. Zaniechanie tego obowiązku

doprowadziło do konieczności wykonania stosownej kalkulacji przy pomocy biegłego sądowego. Skarżący nie przedstawił analizy na ile zaskarżone rozstrzygnięcie oparto na wyliczeniu odszkodowania z niekorzyścią dla niego, tj. na ile odszkodowanie byłoby odmienne kwotowo, gdyby zostało wyliczone według cen z innej daty. Przyznanie odsetek ustawowych za okres wskazany w wyroku stanowi rekompensatę za korzystanie przez pozwanego z kapitału. Jeżeli zobowiązany nie płaci odszkodowania w terminie ustalonym zgodnie z art. 455 k.c. uprawniony nie ma możliwości czerpania korzyści z odszkodowania, jakie mu się należy już w tym terminie. Odsetki ustawowe mają przede wszystkim zapewnić swego rodzaju zryczałtowane wynagrodzenie dla wierzyciela za korzystanie ze środków pieniężnych jemu należnych przez dłużnika.

Powyższe nie jest sprzeczne z funkcją odsetek z art. 481 § 1 k.c. i nie przysparza powodce korzyści finansowych, nieuzasadnionych zakresem zobowiązania pozwanego, określonym w przepisach art. 129 ust. 2 i art. 136 ust. 3 ustawy. Wbrew stanowisku apelacji, całkowicie nieuprawnionym jest wiązanie początkowej daty biegu odsetek od zasądzonej na rzecz powódki kwoty z datą wyrokowania bądź datą doręczenia pozwanemu odpisu opinii biegłego sądowego. Wyrok w niniejszej sprawie nie ma charakteru konstytutywnego. Źródłem szkody dla powódki było wprowadzenie obszaru ograniczonego użytkowania, co ograniczyło ją w sposobie korzystania z nieruchomości i pogorszyło klimat akustyczny budynku.

Natomiast w granicach zaskarżenia podnieść należy, że brak było podstaw prawnych dla zasądzenia odsetek ustawowych od dnia wymagalności wyznaczonej upływem terminu do spełnienia świadczenia przez pozwanego od całej zasądzonej kwoty.

Mianowicie, co prawda kwota zasądzona w całości mieściła się w wysokości odszkodowania, do zapłaty którego powódka wezwała pozwanego w piśmie doręczonym pozwanemu w dniu 11 kwietnia 2016 roku, niemniej w pierwotnym żądaniu zgłoszonym w pozwie powódka domagała się zasądzenia jedynie kwoty 11 000 zł, natomiast z żądaniem dalszego odszkodowania – dodatkowo w kwocie 21 739 zł – powódka wystąpiła dopiero w dalszym toku procesu – na skutek wyliczenia przez biegłego wyższej wartości szkody. Skoro tak, to odsetki od tak rozszerzonego żądania należne są dopiero od dnia następnego od doręczenia pisma rozszerzającego żądanie o tę kwotę. Doręczenie nastąpiło w dniu 25 kwietnia 2015 roku, odsetki należne są więc od dnia 26 kwietnia 2015 roku.

Rację ma również apelujący co się tyczy kwestionowania podstaw przyznania kosztów zastępstwa adwokackiego powódki w podwójnej stawce minimalnej.

Zgodnie z przepisem § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, który stanowił podstawę rozstrzygnięcia w tym zakresie, zasądzając opłatę za czynności adwokata z tytułu zastępstwa prawnego, sąd bierze pod uwagę niezbędny nakład pracy adwokata, a także charakter sprawy i wkład adwokata w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia.

Niniejsza sprawa ani co do jej charakteru, w tym trudności zagadnień prawnych, ani co do samego przebiegu postępowania – wbrew stanowisku sądu pierwszej instancji – nie uzasadniała decyzji o uznaniu podstaw dla zwiększonego nakładu pracy adwokata. Z urzędu wiadomo, że pełnomocnik powódki występował już wcześniej wielokrotnie w takich sprawach jak przedmiotowa. Sprawy jak niniejsza zasadniczo miały i mają bardzo podobny przebieg, co wskazuje, że przedmiotową sprawą należało kwalifikować jako typową dla takiego rodzaju postępowań.

Z tych względów – w częściowym uznaniu podstaw apelacji w zakresie jak wyżej – zaskarżony wyrok należało zmienić jak w treści sentencji, o czym orzeczono na podstawie art. 386 § 1 k.p.c.

Wobec połowicznego wyniku apelacji, koszty postępowania odwoławczego zostały wzajemnie zniesione między stronami – w oparciu o przepis art. 100 zd. 1 k.p.c.